

PRAŽIVOTINJE pripadaju carstvu protista.

PROTISTI su:

- Jednocelijski organizmi
- Imaju organizovano jedro
- Žive u vodi, u vlažnim staništima ili kao paraziti
- Pojavljuju se samostalno ili u kolonijama

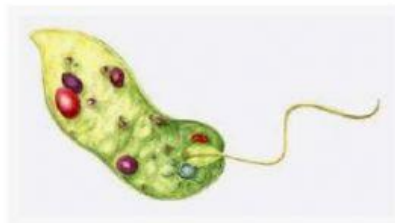
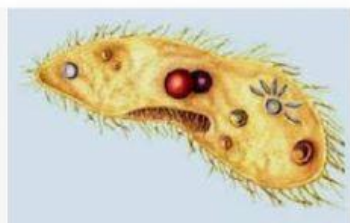
Na osnovu njihovog kretanja protiste možemo podijeliti u tri grupe:

- **AMEBE** koje koriste za kretanje lažne nožice – pseudopodije
- **BIČARE** koji koriste za kretanje bič
- **TREPLJARE** koji oko ćelijske membrane imaju treplje pomoću kojih se kreću

Rasporedi: **AMEBA**

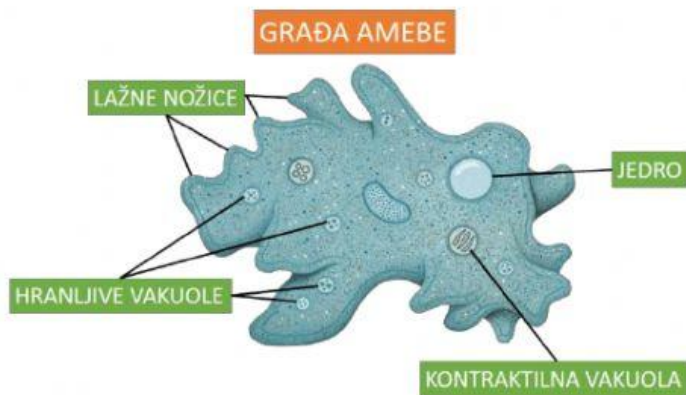
BIČAR

TREPLJAR

AMEBA

- nema stalni oblik tijela
- živi u vodi, u vlažnom zemljištu, u voću i povrću, kao i u tijelu nekih organizama
- Tijelo joj je prekriveno tankom membranom
- Hrani se bakterijama i jednoćelijskim organizmima
- Dišu cijelom površinom tijela
- Višak materija izbacuju preko kontaktilne vakuole
- Razmnožavaju se bespolno, prostom diobom a u nepovoljnim uslovima formira cistu

Na slici je p

redstavljena _____

Jedan predstavnik ameba je DIZENTERIČNA AMEBA koja izaziva oboljenje – DIZENTERIJA.

- Čovjek se zarazi nedovoljno opranim voćem, povrćem, prljavim rukama.
- Živi u crijevima i hrani se crvenim krvnim zrnima.
- Uzrokuje krvavi proliv i ako se ne liječi može da dovede do smrti.

Predstavnici ameba su i **FORAMINIFERE** i **RADIOLARIJE** koje imaju čvrste ljušturice izgrađene od mineralnih materija.

Na slikama su: _____

Ljušture su kod FORAMINIFERA izgrađene od kalcijuma, a kod radiolarija od silicijuma. Njihovim taloženjem nastaju STIJENE.

TREPLJARI

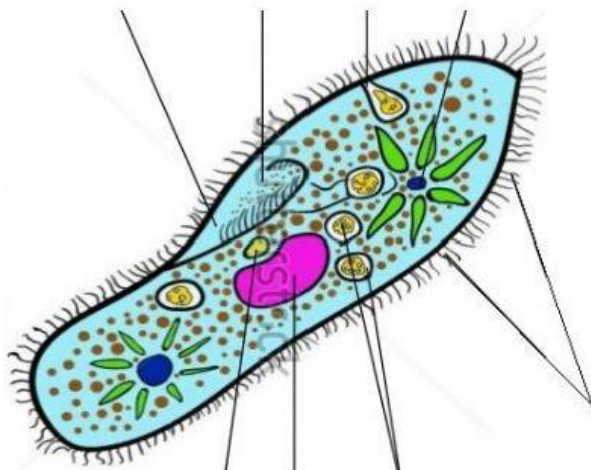
Podsjećaju na stopalo pa ih zovemo i papučica, a naučni naziv je PARAMECIJUM.

Treplje im služe za kretanje ali i za usmjeravanje hrane prema ćelijskim ustima.

Hrana se vari u vakuolama

Disu cijelom površinom tijela a višak vode izbacuju preko kontraktilne vakuole.

Građa trepljara – imaju ćelijsku membranu, citoplazmu, veliko i malo jedro, ćelijska usta, ćelijski analni otvor, hranljive vakuole.

Razmnožavanje je:

- bespolno - poprečnom diobom
- polnom konjugacijom tokom koje dolazi do razmjene genetičkog materijala. Na taj način nastaju nove papučiće sa novim osobinama i većim šansama za opstanak.

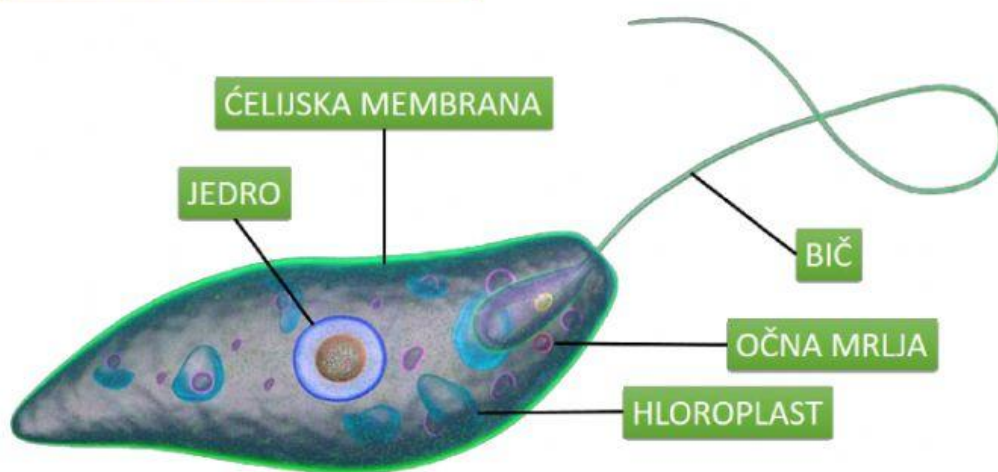
BIČARI

Izazivači su teških bolesti.

Predstavnik je ZELENA EUGLENA.

Hrani se autotrofno i heterotrofno.

GRAĐA ZELENE EUGLENE

Ima osobine i biljaka (jer imaju hloroplasti) i životinja (jer imaju očnu mrlju i bič).

Predstavnik bičara je **TRIPANOZOMA**. To je:

- parazit
- izaziva bolest spavanja koju prenosi muva ce-ce
- simptomi su visoka temperatura, glavobolja, malaksalost i pospanost
- ako se ne liječi izaziva smrt
- zastupljena je u Africi

Predstavnik bičara je **MALARIČNI PLAZMODIJUM** koji izaziva bolest malariju. Prenosilac je komarac i to samo ženka koja se hrani krvlju čovjeka i ubodom prenosi parazita.

Simptomi malarije su visoka temperatura, groznica, uvećana jetra, umor.